

45

mart 2004.

DaNS

Zapisi iz arhitekture, urbanizma i dizajna

PALATA ZA XXI VEK

Poslovni objekat DDOR Novi Sad A. D. - Glavna filijala Pančevo

Lokacija: Ugao ulica Mučeničke i Braće Jovanović, Pančevo

Projektanti: Bora Radusinović, d. i .a. i Nemanja Radusinović, Mr. d. i. a.

Površina: 970 m.2

Proces stvaranja nove poslovne zgrade "DDOR Novi Sad" u Pančevu započeo je tokom februaru 2000. godine. Na poziv investitora, opredelio sam se da, umesto u Njujorku gde sam tada radio, godišnji odmor provedem u Novom Sadu i iskoristim ga za početak projektovanja zgrade nove filijale.

Od samog početka, kao osnovna ideja i izazov projekta uspostavljeni su elegantna i funkcionalna implementacija moderne arhitekture objekta u klasičnu arhitekturu Pančevačkog centra i ambijenta kraj reke Tamiš. Uspех u tome inicirao bi oblikovnu i sociološku revitalizaciju zanimljivog dela Pančeva. Na dostizanje ovakvog cilja - metropolskog jedinstva istorijske gradske matrice i savremenog javnog

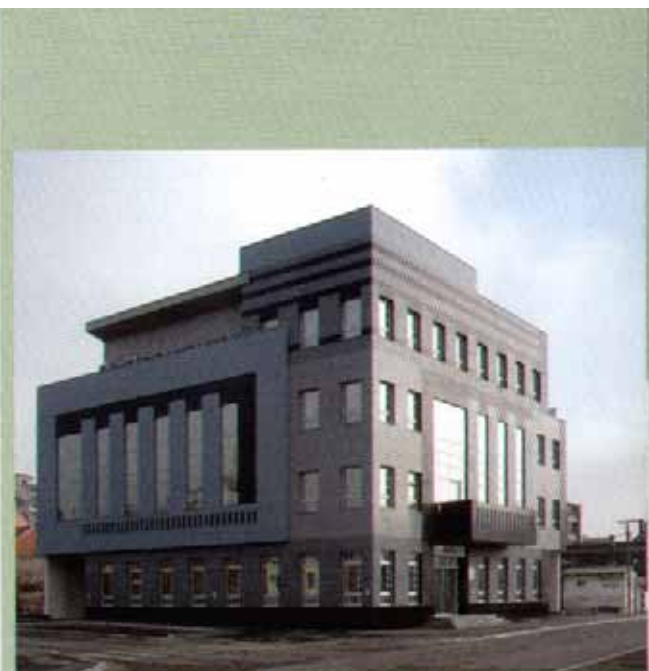
prostora, bila su veoma uticajna dotadašnja iskustva iz inostranstva. Magistarske studije u Indijani a potom i rad u Njujorku na projektu za Manhattan Ferry Terminal, arhitekta Roberta Venturija (1925), odredili su pristup projektovanju filijale u Pančevu kao svetskoj, visoko reprezentativnoj, racionalnoj i ekonomičnoj savremenoj palati najvećeg srpskog osiguravajućeg društva.

Organizacija rada i produktivnost, drugi je deo radnih iskustava utkanih u projekat u Pančevu. Stečena su, zajedno sa velikim profesionalnim zadovoljenjem, u "Arquitectonica International" u Majamiju, sa radom na internacionalnim projektima, gde je vremenska razlika u svetu donosila maksimalnu produk-

tivnost tima tokom jednog dana. Isti princip primenjen je i u projektovanju filijale u Pančevu sa konstantnom elektronskom vezom Majami - Novi Sad - Pančevo. Iz ovakvog pristupa, organizacije timskog rada i produktivnosti, proistekao je projekat poslovne zgrade "DDOR Novi Sad" u Pančevu, otvorene za javnost u novembru 2003. godine.

PROSTORNA ORGANIZACIJA

Urbano i istorijsko nasleđe Pančeva formira urbanu potku koja čvrsto povezuje u kompaktnu celinu funkcije centra Pančeva kao javne i administrativne površine, sa obalom reke Tamiš, kao trgovačkim središtem grada.

Veza je ostvarena ulicama koje se slivaju od centra ka reci i poslednjoj ulici, Mučeničkoj, paralelnoj sa rekam, otvarajući korisnicima vizure obale, reke u prirodnom okruženju.

Parcela približno kvadratnog oblika na uglu ulica, obezbeđuje mesto objektu istorijski potvrđeno kao najefektnije za poslovni objekat zbog dotoka korisnika iz dva pravca. Oblik i mesto parcele omogućili su i otvaranje unutrašnjeg dvorišta posetiocima formiranjem pešačkog atrijuma - pjacete do koje se dolazi kroz impozantne pešačko/kolske pasaže iz obe ulice. Ovako postavljena zgrada, na samom presecanju uličnih pravaca, metaforički je postao začetnik revitalizacije čitavog fronta ulice Mučeničke, koji bi krenuo odatle preko bivšeg restorana "Štuka", sve do stare Pančevačke pivare.

KOMPOZICIJA I OBLIKOVANJE

Arhitektonski izraz objekta stvoren je sintezom, sa jedne strane beskompromisno modernog arhitektonskog manira sa karakterističnim ravnim, čistim i poliranim fasadnim površinama, i sa druge strane, prividom plastičnosti klasičnih fasadnih elemenata dobijenim kombinovanjem boja kamenih ploča na fasadi. U zavisnosti od osvetljenja, doba dana i položaja posmatrača, fronta objekta se preliva iz moderne arhitekture stakla i kamena u klasičnu arhitekturu okruženja, uvek zadržavajući karakter stamenog i reprezentativnog poslovnog objekta. Stojeći pred objektom ili prilazeći mu ulicom Braće Jovanović, ravnoča i odsjaj poliranog kamena fasade emituju stalan odsjaj okoline, prirode i neba, dok gledajući zgradu sa mosta pri ulasku u Pančevo ili sa šetališta pored reke, posmatrač doživljava utisak

pune plastičnosti elemenata fasade. Igrom crnih, sivih i svetlih površina dočarane su senke kakve bi se pojavile na istinskim pilastrima, arhitravima, kanelurama i vencima okolnih zgrada.

Fasada iz Mučeničke ulice formira veliki ulazni portal koji uokviruje staklenu površinu i balkon nad ulazom. Portal je oivičen crnom trakom kamena da bi se dobila iluzija njegove dubine a u gornjem pojasu, tamnijim i svetlijim bojama kamena naznačena je iluzija senki i pozicija venca. Ovaj impozantni venac pridržan je, a ceo portal flankiran je pilastrima, koji presecaju staklenu, tj. "praznu" površinu fasade u maniru arhitekture klasičnih poslovnih objekata. Dinamičnost fasade dopunjena je i desnim delom portala koji je vizuelno skliznuo nad pasaž kao rezultat ekspanzije razapirućih stubova dok su se pomerili na desnu stranu, jedan od drugoga, kako bi otvorili fasadu. Balkon nad ulazom, kao element klasične arhitekture za naglašavanje i nadkrivanje ulaza, izvire iz staklenog dela fasade kao poseban masiv na mestu koje mu je vizuelno ostavljeno pokretanjem stubova ka kraju objekta i tako, kao poslednji rezultat tih pomeranja, predstavlja ključnu tačku cele ulazne fasade. Fasada celog objekta je u renesansnom duhu podeljena na tri horizontalna sloja razgraničena valerskom vrednošću kamena. Po istom principu i prozori su viši u prizemlju a niži na spratovima, projektovani tako da svojim izdelenim staklenim površinama daju moderan odgovor na klasične dvostruke prozore kao i da svojim asimetričnim položajem na krilu, te podele podržavaju iluziju trodimenzionalnost i dubine elemenata fasade.

Fasada iz ulice Braće Jovanović je, nasuprot stamenitosti fasade iz Mučeničke ulice,

predstavljena kao portal - okvir postavljen na asimetričan bazis ispod njegove donje vertikalne ivice. Kako je ta strana fasade, tj. strana ka reci, kompoziciono teža, dobija se utisak pokrenutosti ka reci tako da prolaznicima naglašena vizura Dunava i šetališta. Time je naznačeno da je fasada prolazna i da se odmah iza ugla nalazi ulaz koji je, kao i reka, cilj ovog kretanja. Zastakljeni okvir je odignut od zemlje na "Kameni", puni bazis, kako bi pokazao da je ulaz smešten na drugoj fasadi. Niz prozora bazisa vrši isti uticaj usmeravajući posetioca niz ulicu Braće Jovanović ka ulici Mučeničkoj. Staklena površina okvira nad prolaznicima otvara fasadu ka posetiocima koji sagledavaju zgradu sa mosta ulazeći u Pančevo.

Unutrašnja fasada je staklena opna koja svojom transparentnošću eliminiše granice dvorišnog atrijuma i unutrašnjosti objekta a time i nameće kvalitet budućih, sa pjacete stalno sagledivih, susednih sadržaja. Stvorena je i uokvirena, opet optičkom igrom senki i fugovanih malterisanih traka koje se prepliću oko kubusa lifta dok formiraju okvir - obod staklene fasade ostavljajući prostore za pasaže svojim prelamanjem u visini. Pri samom pristupu u hol, jasno su uočljivi reprezentativno stepenište i lift kao vertikalne komunikacije pri čijem se korišćenju konstantno pruža pogled na otvoreni i slobodni prostor unutrašnjosti zgrade kao i pjacete spolja. Horizontalna komunikacija je redena po principu galerijskog razvođenja korisnika po traženim sadržajima. Ovakav galerijski funkcionalno / oblikovni koncept, razbija uobičajenu zatvorenu atmosferu administrativno - poslovnih objekata otvorenim i prozračnim prostorom enterijera, uvek uzbudljivim i dinamičnim kretanjem. Horizontalne, sjajne linije ograde stepeništa i

galerija od nerđajućeg čelika formiraju uzlaznu spiralu koja vodi do poslednje etaže smešten je restoran za zaposlene sa pogledom na hol i pjacetu sa jedne, i reku Tamiš sa druge strane zgrade.

REALIZACIJA

Posle izgradnje u periodu od godinu dana i otvaranjem poslovne zgrade "DDOR Novi Sad" u Pančevu početkom decembra 2003. godine, korisnicima je predstavljen objekat materijalizovan stručnom i profesionalnom saradnjom učesnika u projektu i izvođenju, njihovom požrtvovanošću i velikom kreativnošću pri prevazilaženju iznenadnih potreba za usaglašavanjem novonastalih izvođačkih i investitorovih uslova. Ovakve neprocenjive vrednosti našeg interkontinentalnog i kompaktnog tima, uz stalnu i kreativnu saradnju autora i izvođača, visoko stručni nadzor i vodenje radova, dobru organizaciju ekipa i zavidnu stručnost radnika u svojim poljima delatnosti, dovele su do ostvarivanja rezultata prikazanog kvaliteta.

Sećajući se celog procesa projektovanja i stvaranja ovog objekta, iskreno se nadam da želim da se obistini rešenica kolege iz Zavoda za zaštitu spomenika kulture grada Pančeva koji je, posle naših zajedničkih analiza, revidiranja i usaglašavanja stavova o arhitektonskom karakteru objekta, u jednoj od naših prepiska Pančevo - Novi Sad - Majami, zaključno opisao objekat kao građevinu koja će u učenom, kao i u neukom oku prolaznika buditi divljenje i ponos što takva zgrada izgrađena baš u njihovom gradu.

Nemanja Radusinović

